

Sygn. akt I C 368/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Andrzej Kirsch

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Makać

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2015 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa L. L.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Naczelnika Urzędu Celnego w S. zastępowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa

o zapłatę

I. powództwo oddała,

II. zasądza od powoda L. L. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Celnego w S. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 368/14

UZASADNIENIE

W dniu 24 marca 2014r wpłynął do Sądu Okręgowego w Siedlcach pozew L. L., w którym wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Celnego w S. kwoty 150.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 marca 2011r do dnia zapłaty. Wniósł również o zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej złożył wniosek do Urzędu Celnego w S. o ustanowienie składu podatkowego. Sprawą przedmiotowego wniosku z ramienia Urzędu Celnego w S. zajmował się K. K. (1). Powód przeszedł pozytywnie procedurę weryfikacyjną, co skutkowało uwzględnienie wniosku i ustanowienie składu podatkowego. Powód podniósł, że K. K. (1) zasugerował, że powinien on mu się w jakiś sposób odwdziaczyć, czego powód odmówił. Stwierdził, że doprowadziło to do jawnego zatargu pomiędzy powodem a pracownikiem urzędu. W dniu 29 października 2007r powód złożył wniosek o zmianę w regulaminie funkcjonowania składu podatkowego, co pozwoliłoby mu rozpoczęcie produkcji oleju bio hitting oil. Wnioskowane zmiany wymagały weryfikacji i ponownie z ramienia urzędu zajmował się tym K. K. (1). W związku z wcześniejszym zatargiem, K. K. (1) zablokował zatwierdzenie wnioskowanych przez powoda zmian i uczynił to bez żadnej podstawy faktycznej i prawnej. Powód stwierdził, że przeprowadził rozmowy z innymi funkcjonariuszami urzędu, którzy „prywatnie” przyznali mu rację, ale stwierdzili, że nic nie mogą zrobić z uwagi na naciski „Pana K”. Decyzją z dnia 7 marca 2008r Naczelnik Urzędu Celnego w S. odmówił zatwierdzenia wnioskowanej przez powoda zmiany. Powód podał, że w wyniku wniesionego przez niego odwołania, decyzją z dnia 22 marca 2011r Izba Celna w W. uchyliła decyzję

Naczelnika Urzędu Celnego w S.. Po doręczeniu przedmiotowej decyzji powód dowiedział się o powstaniu szkody i podmiocie zobowiązanym do jej naprawienia. Powód stwierdził, że w związku z decyzją Naczelnika Urzędu Celnego w S. poniósł szkodę w kwocie nie mniejszej niż 7.680.000 zł, ale niniejszym pozwem dochodzi jedynie naprawienia części szkody w kwocie 150.000 zł. Poniesioną szkodę stanowią utracone korzyści, jakie powód mógłby uzyskać w wyniku produkcji i sprzedaży bio hitting oil. Zdaniem powoda, zapotrzebowanie na przedmiotowy produkt wynosiło od 50 do 75 ton dziennie, a powód mógł średnio wyprodukować dziennie około 60 ton oleju. Okres od daty wydania błędnej decyzji do daty jej uchylenia wyniósł 40 miesięcy, co daje utracone korzyści w kwocie 7.680.000 zł. Zdaniem powoda, zachodzi oczywisty związek przyczynowy pomiędzy bezprawnym działaniem funkcjonariusza Skarbu Państwa K. K. (1) a zaistniałą szkodą w postaci utraconych korzyści.

W dniu 24 września 2014r wpłynęła do akt sprawy odpowiedź na pozew pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Celnego w S. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa. W odpowiedzi na pozew nie uznano powództwa i wniesiono o jego oddalenie w całości. Pozwany wniósł o ograniczenie rozprawy do stwierdzenia braku przesłanek bezprawności po stronie Skarbu Państwa, rozpoznanie podniesionego zarzutu przedawnienia roszczenia oraz braku prejudykatu, stosownie do treści art. 417¹ par. 2 kc. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew podniesiono, że należy wyróżnić dwojakie źródło roszczenia powoda. Po pierwsze – działanie pracownika Urzędu Celnego w S. Pana K. K. (1) oraz wydanie decyzji z dnia 7 marca 2008r w przedmiocie odmowy zatwierdzenia zmian regulaminu funkcjonowania prowadzonego przez powoda składu podatkowego, która została następnie uchylona decyzją Dyrektora Izby Celnej w W. z dnia 22 marca 2011r.

Decyzją Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 23 marca 2006r powód L. L. uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności jako skład podatkowy. Pismem z dnia 19 września 2007r powód zgłosił zmiany w regulaminie funkcjonowania składu podatkowego, które miały polegać na rozszerzeniu rodzaju działalności w zakresie przyjmowania, produkcji i wysyłania wyrobów o nazwie – oleje opałowe z zawartością biokomponentów. Zgodnie z obowiązującą procedurą jeden z egzemplarzy wniosku został przekazany do komórki referatu (...), celem dokonania oceny zgodności przedmiotowego regulaminu z wymogami w zakresie sprawowania nadzoru podatkowego. Naczelnik Urzędu Celnego w S. rozstrzygając sprawę rozszerzenia funkcjonowania składu podatkowego – decyzją z dnia 7 marca 2008r odmówił zatwierdzenia zmiany regulaminu funkcjonowania składu podatkowego, która to decyzja została powodowi doręczona w dniu 10 marca 2008r. W dniu 18 marca 2008r L. L. złożył odwołanie od w/w decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S., żądając jej uchylenia i zatwierdzenia zmiany regulaminu składu podatkowego zgodnie ze złożonym w tym zakresie wnioskiem. Dyrektor Izby Celnej w W. decyzją z dnia 22 marca 2011r uchylił w całości decyzję organu I instancji wydaną w dniu 7 marca 2008r i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia, wskazując okoliczności faktyczne, które należy zbadać przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. W uzasadnieniu decyzji organ II instancji wskazał, iż z dniem 1 marca 2009r uległ zmianie stan prawny.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, decyzją z dnia 22 grudnia 2011r Naczelnik Urzędu Celnego w S. stwierdził, że postępowanie wszczęte na wniosek L. L. – stało się bezprzedmiotowe, a przyczyną bezprzedmiotowości postępowania jest zatwierdzenie w dniu 3 marca 2010r „regulaminu funkcjonowania składu podatkowego”, który reguluje przedmiot przedłożonego w dniu 29 października 2007r rozszerzonego regulaminu przekazanego do ponownego rozpatrzenia decyzją Dyrektora Izby Celnej w W. z dnia 22 marca 2011r. W związku z powyższym postępowaniem w sprawie zostało umorzona i decyzja w takim kształcie nie została przez powoda zaskarżona.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia twierdząc, że powód dowiedział się o sprawcy rzekomej szkody i rzekomej szkodzie najpóźniej w dniu doręczenia mu decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 7 marca 2008r, tj. w dniu 10 marca 2008r. Oznacza to, że termin przedawnienia upłynął w dniu 10 marca 2011r. Pozwany stwierdził, że przepisy kodeksu cywilnego wiążą rozpoczęcie biegu przedawnienia z powzięciem przez poszkodowanego wiadomości o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, a nie o zakresie szkody, czy o trwałości jej następstw. Ponadto pozwany stwierdził, że w niniejszej sprawie nie może być mowy o bezprawnym działaniu pozwanego. Twierdzenia powoda o rzekomych naciskach ze strony funkcjonariusza K. K. (1) są całkowicie bezpodstawne.

Pozwany stwierdził, że o ile zdaniem powoda, szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem. W niniejszej sprawie decyzja, z której powód wywodził skutki prawne nie miała charakteru ostatecznego. Dopiero decyzja organu II instancji, w związku z niezaskarżeniem jej przez powoda, stała się ostateczna. Jednak warunkiem powstania odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa uwarunkowane jest uzyskaniem prejudykatu, stwierdzającego niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji. Nie każde jednak wydanie decyzji uznanej w toku postępowania odwoławczego za niezgodną z prawem, wypełnia ustawowe przesłanki do uznania odpowiedzialności Skarbu Państwa. Wymagana jest w takim przypadku bezprawność kwalifikowana. Orzeczeniem niezgodnym z prawem jest orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami. Zdaniem pozwanego, decyzja Naczelnika Urzędu Celnego w S. nie została wydana bez podstawy prawnej, ponieważ w taki przypadku stwierdzono by jej nieważność.

W dalszej kolejności, pozwany zanegował wysokość podanej przez powoda szkody (k. 149-173).

Na rozprawie w dniu 12 czerwca 2015r pełnomocnik powoda popierał powództwo w takim kształcie, jak w pozwie, natomiast radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa nie uznawał powództwa i wnosił o jego oddalenie (stanowiska zarejestrowane na rozprawie w dniu 12 czerwca 2015r – 00:48:12-01:08:30).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 23 marca 2006r Naczelnik Urzędu Celnego w S. udzielił zezwolenia powodowi L. L. na prowadzenie składu podatkowego na czas nieokreślony. Skład podatkowy zlokalizowany był w S. przy ulicy (...).

W dniu 19 września 2007r powód wystąpił do Naczelnika Urzędu Celnego w S. z wnioskiem o zatwierdzenie zmian w regulaminie funkcjonowania składu podatkowego, które zasadniczo dotyczyły rozszerzenia rodzaju działalności prowadzonej w składzie podatkowym poprzez wytwarzanie i wysyłanie olejów opałowych z zawartością biokomponentów.

W piśmie z dnia 1 października 2007r Referat (...) Urzędu Celnego w S. zwrócił się z prośbą do Referatu (...)Urzędu Celnego w S. o dokonanie oceny zgodności przedmiotowego regulaminu z wymogami w zakresie sprawowania szczególnego nadzoru podatkowego nad wyrobami zharmonizowanymi. Pismo zostało podpisane przez kierownika Referatu (...)– A. S. (1). Do pisma załączony został przedstawiony przez powoda L. L. regulamin funkcjonowania składu podatkowego – rozszerzenie.

W Referacie (...)opracowaniem projektu opinii zajmował się ówczesny cywilny pracownik urzędu K. K. (1). Wykonywał te czynności na polecenie kierownika referatu M. B.. W piśmie z dnia 9 października 2007r Referat (...)przedstawił uwagi i opinię odnośnie projektu rozszerzenia regulaminu funkcjonowania składu podatkowego prowadzonego przez powoda L. L. w S. przy ulicy (...). W nawiązaniu do pisma z dnia 9 października 2007r, w kolejnym piśmie z dnia 7 listopada 2007r referat (...)przekazał sprawozdanie z badań z dnia 29 października 2007r otrzymane z akredytowanego laboratorium (...) sp. z o.o. Oddział w C.. W piśmie tym Referat (...)informował, iż w przypadku produkcji w składzie podatkowym wyrobu bio hitting oil należałoby wystąpić do podatnika (powoda) z informacją, aby zawarł odpowiednie adnotacje o obowiązku znakowania i barwienia oleju opałowego z udziałem biokomponentów w regulaminie składu podatkowego, co pozwoliłoby na wyeliminowanie ewentualnych nieprawidłowości. Zdaniem referatu – oleje opałowe z udziałem biokomponentów przeznaczone na cele opałowe, podlegają znakowaniu i barwieniu. Przedmiotowe pismo zostało podpisane przez M. B..

W piśmie z dnia 14 listopada 2007r, skierowanym do powoda L. L., Naczelnik Urzędu Celnego w S. stwierdził, iż w regulaminie funkcjonowania składu podatkowego (w punkcie 14) winna być zawarta adnotacja o obowiązku znakowania i barwienia oleju opałowego przeznaczonego na cele opałowe, również oleju opałowego z udziałem biokomponentów przeznaczonego na cele opałowe, bez względu na symbol PKWiU, z którego 30% lub więcej objętościowo destyluje przy 350 stopniach Celsjusza, lub którego gęstość w temperaturze 15 stopni Celsjusza jest

niższa od 890 kg/m⁽³⁾, przeznaczonych na cele opałowe – w sposób określony w par. 1 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2005r w sprawie znakowania i barwienia paliw silnikowych oraz olejów opałowych dla celów kontroli obrotu. Pismo zostało podpisane przez Kontrolera Celnego A. P..

W piśmie z dnia 9 stycznia 2008r, skierowanym do Naczelnika Urzędu Celnego w S., powód L. L. stwierdził, że Naczelnik błędnie interpretuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 maja 2005r, ponieważ oleje opałowe z udziałem biokomponentów powyżej 30% objęte są kodem (...), a zatem wymóg znakowania i barwienia określony w przedmiotowym rozporządzeniu – do nich się nie odnosi.

Decyzją z dnia 7 marca 2008r (znak: (...)) Naczelnik Urzędu Celnego w S. odmówił zatwierdzenia zmiany regulaminu funkcjonowania składu podatkowego, w wersji przedłożonej w Urzędzie Celnym w S. w dniu 29 października 2007r. W uzasadnieniu przedmiotowej decyzji podniesiono m.in., że w przedłożonym przez L. L. regulaminie stwierdzono brak zapisu mówiącego, iż w składzie podatkowym prowadzi się działalność polegającą na barwieniu i znakowaniu olejów opałowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego oraz brak zapisu o obowiązku znakowania i barwienia oleju opałowego, w sposób określony w par. 1 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2005r – w sprawie znakowania i barwienia paliw silnikowych oraz olejów opałowych dla celów kontroli obrotu.

Powyższa decyzja została doręczona powodowi L. L. w dniu 10 marca 2008r.

Decyzją z dnia 22 marca 2011r Dyrektor Izby Celnej w W. uchylił w całości decyzję organu podatkowego pierwszej instancji (decyzję Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 7 marca 2008r) i sprawę przekazał do ponownego rozpatrzenia przez ten organ. W uzasadnieniu decyzji podniesiono, że podjęcie prawidłowego rozstrzygnięcia w sprawie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w znacznej części. Jako podstawa prawna przedmiotowego rozstrzygnięcia wskazany został art. 233 par. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r – ordynacja podatkowa.

Powyższa decyzja była ostateczna w postępowaniu podatkowym.

W wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, decyzją z dnia 22 grudnia 2011r Naczelnik Urzędu Celnego w S. umorzył jako bezprzedmiotowe postępowanie w sprawie zatwierdzenia zmiany regulaminu funkcjonowania składu podatkowego w wersji przedłożonej w Urzędzie Celnym w S. w dniu 29 września 2007r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów: odpisu decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 7 marca 2008r (k. 11-13v), decyzji Dyrektora Izby Celnej w W. z dnia 22 marca 2011r (k. 15-18), zgłoszenia z dnia 23 marca 2006r (k. 177), postanowienia Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 11 kwietnia 2006r (k. 186-186v), dowodu doręczenia powodowi decyzji z dnia 7 marca 2008r (k. 234), pisma powoda do Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 9 stycznia 2008r (k. 242), pisma z upoważnienia Naczelnika Urzędu Celnego w S. do L. L. z dnia 14 listopada 2007r (k. 251-253), pisma M. B. do referatu (...)z dnia 7 listopada 2007r i dnia 9 października 2007r (k. 254, 267-270), pisma A. S. (1) do Referatu (...)z dnia 1 października 2007r (k. 271), decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 22 grudnia 2011r (k. 383-388), zeznań świadka K. K. (1) zarejestrowanych na rozprawie w dniu 3 grudnia 2014r, zeznań świadków E. M., M. B. i A. P. zarejestrowanych na rozprawie w dniu 9 lutego 2015r, zeznań świadków A. S. (2) i Z. K. zarejestrowanych na rozprawie w dniu 20 kwietnia 2015r, częściowych zeznań świadka K. K. (2) i powoda L. L. zarejestrowanych na rozprawie w dniu 12 czerwca 2015r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W oparciu o analizę uzasadnienia pozwu powoda L. L. oraz argumentację prawną przedstawioną przez jego pełnomocnika, ewentualną zasadność zgłoszonego roszczenia należałoby rozpatrywać na gruncie art. 417 par. 1 kc bądź art. 417¹ par. 2 kc.

Zgodnie z art. 417 par. 1 kc – „za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub

inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa”. Obecnie zatem art. 417 par. 1 kc przyjmuje, że przesłanką odpowiedzialności jest wykonywanie władzy publicznej niezgodnie z prawem, co oznacza, że wykonującemu władzę publiczną można postawić zarzut działania z naruszeniem prawa. Za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej odpowiada ta osoba prawna, z którą związana jest jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna wykonująca uprawnienia władzy publicznej. Pojęcie „wykonywanie władzy publicznej” określone w art. 417 par. 1 kc obejmuje tylko takie działanie, które ze swej istoty, a więc ze względu na charakter i rodzaj funkcji przynależnej władzy publicznej, wynikają z kompetencji określonych w samej Konstytucji oraz innych przepisów prawa. Ich wykonywanie z reguły łączy się z możliwością władczego kształtowania sytuacji jednostki. W konsekwencji oznacza to, że art. 417 par. 1 kc jest podstawą odpowiedzialności Skarbu Państwa wówczas, gdy szkoda została wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie funkcjonariusza państwowego lub państwowej jednostki organizacyjnej bez osobowości prawnej, uprawnionych do wykonywania władzy publicznej. Na gruncie art. 417 par. 1 kc w obecnie obowiązującym brzmieniu, przesłankę bezprawności należy ujmować ściśle, jako zaprzeczenie zachowania uwzględniającego nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej. Chodzi tu o niezgodność z Konstytucją, ustawami, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi. Przesłanką odpowiedzialności z art. 417 par. 1 kc jest oczywiście zaistnienie szkody – obejmującej straty oraz utracone korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Obowiązujący od 1 września 2004r art. 417 par. 1 kc nie pozostawia wątpliwości, że wśród przesłanek warunkujących obowiązek odszkodowawczy nie występuje obecnie wina. Dla przyjęcia odpowiedzialności odszkodowawczej nie ma znaczenia formalny status osoby będącej sprawcą szkody, lecz charakter i rodzaj podejmowanych przez nią czynności, jako związanych z wykonywaniem władzy publicznej. Nie ma więc potrzeby ustalania osoby bezpośredniego sprawcy szkody, lecz wystarczy ustalenie istnienia związku między wykonywaniem władzy publicznej, czyli funkcjonowaniem danej instytucji, a szkodą.

Na wstępie tej części rozważań należy zdecydowanie podkreślić, że powód L. L. nie wykazał w niniejszej sprawie jakiegokolwiek przesłanki warunkującej odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa.

Powód L. L. prezentował w sprawie konsekwentne stanowisko, że jeden z pracowników Urzędu Celnego w S., dokładnie K. K. (1), dokonał negatywnej dla powoda interpretacji przepisów prawa, co w konsekwencji doprowadziło do wydania przez Naczelnika Urzędu Celnego w S. decyzji z dnia 7 marca 2008r w przedmiocie odmowy zatwierdzenia zmiany regulaminu funkcjonowania składu podatkowego. Rzekome niezgodne z prawem działanie K. K. (1) miało być powodowane tym, że powód odmówił wręczenia oczekiwanej przez K. K. (1) korzyści majątkowej.

W ocenie Sądu Okręgowego, powyższy zarzut pozostaje gołosłowny i nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Z zeznań K. K. (3) wynika, że w 2007 i 2008r był cywilnym pracownikiem Urzędu Celnego w S. i pracował w Referacie (...). Jego bezpośrednim przełożonym był kierownik referatu – M. B.. Nie pozostawało w sprawie okolicznością sporną, że w drugiej połowie 2007r wpłynął do Naczelnika Urzędu Celnego w S. wniosek powoda L. L. o zatwierdzenie zmian regulaminu funkcjonowania składu podatkowego, co miało docelowo doprowadzić do umożliwienia powodowi produkcji i handlu oleju z udziałem biokomponentów (bio hitting oil). Weryfikacją i oceną zasadności wniosku zajmował się w Urzędzie Celnym w S. – Referat (...). W związku z wewnętrzną strukturą i regulacjami obowiązującymi w Urzędzie Celnym w S., Referat (...)zwrócił się do Referaty (...)o dokonanie oceny zgodności przedmiotowego regulaminu z wymogami w zakresie sprawowania szczególnego nadzoru podatkowego nad wyrobami zharmonizowanymi. Z ramienia Referatu (...)opinię przygotowywał K. K. (1). Czynność tę zlecił mu osobiście kierownik referatu – M. B.. Wszyscy zeznający w sprawie świadkowie – M. B., E. M., A. P., A. S. (2) i Z. K. – zaprzeczyli, jakoby kiedykolwiek w ich obecności K. K. (1) wyraził wobec powoda wprost, czy też pośrednio, oczekiwanie wręczenia mu korzyści majątkowej. Nie mieli również żadnej wiedzy, aby od faktu wręczenia takiej korzyści uzależnił on jakiegokolwiek czynności i decyzje służbowe. Zdecydowanie zaprzeczył temu również zeznający w charakterze świadka K. K. (1). Sąd w całości dał wiarę zeznaniom powyższych świadków, ponieważ są one spójne, logiczne, konsekwentne, a co najważniejsze, powód nie przedstawił w sprawie jakiegokolwiek dowodu, który nakazywałby poddać w wątpliwość zeznań świadków. Za takowy nie mogą przecież zostać uznane zeznania świadka K. K. (2), które zdaniem powoda, miały dobitnie świadczyć nie tylko o niezgodnym z prawem działaniu K.

K. (1), ale o usiłowaniu popełnienia przez niego przestępstwa polegającego na oczekiwaniu wręczenia mu korzyści majątkowej. Poza oględny przedstawieniem sposobu procedowania przez pracowników Urzędu Celnego w S. nad wnioskiem powoda o zatwierdzenie zmian w regulaminie, świadek wyraził swoje subiektywne przekonanie odnośnie funkcjonowania szeroko rozumianej władzy publicznej oraz jej pracowników i funkcjonariuszy. K. K. (2) dał temu wyraz twierdząc – „ dla mnie było oczywiste, ja zasugerowałem, że kiedy urzędnik interpretuje przepis w tym przypadku na niekorzyść powoda, to dla mnie oczywista oczywistość” (zeznania K. K. (2) zarejestrowane na rozprawie w dniu 12 czerwca 2015r). Najprawdopodobniej „oczywistą oczywistością” dla świadka K. K. (2) było i jest to, że każda nieprzychylna interpretacja przepisów, a co za tym idzie negatywna decyzja urzędnika (państwowego, samorządowego), jest wynikiem niespełnienia jego oczekiwania polegającego na wręczeniu mu korzyści majątkowej. Abstrahując od wyobrażeń K. K. (2) dotyczących sposobu funkcjonowania władzy publicznej, K. K. (2) stwierdził, że nigdy nie był świadkiem rozmowy, podczas której K. K. (1) wyraziłby oczekiwanie, bądź zażądał wprost, wręczenia mu przez powoda korzyści majątkowej. W związku z powyższym, Sąd nie dał wiary zeznaniom powoda L. L. w tej części, w której przypisywał K. K. (1) takowe działanie (zachowanie).

Brak jest w sprawie również dowodów, aby działania podjęte przez pracownika Urzędu Celnego w S. K. K. (1) nosiły cechy niezgodności z prawem. Na polecenie bezpośredniego przełożonego M. B., dokonał on interpretacji przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2005r – w sprawie znakowania i barwienia paliw silnikowych oraz olejów opałowych dla celów kontroli obrotu, po czym sporządził projekt opinii. Zostało to poprzedzone przekazaniem do badań laboratoryjnych próbek produktu. Opinia została jednak sporządzona nie przez K. K. (1), a przez Referat (...)Urzędu Celnego w S.. Podpisana została przez kierownika tego referatu – M. B.. Jeszcze raz należy podkreślić, że referat ten nie zajmował się badaniem, weryfikowaniem i oceną zasadności wniosku powoda L. L. o zatwierdzenie zmian regulaminu funkcjonowania składu podatkowego. Leżało to w gestii Referatu (...) Urzędu Celnego w S., który w tym zakresie absolutnie nie był związany opinią Referatu (...).

O ile rzeczywiście powód L. L. zasadności swojego powództwa upatrywał w niezgodnym z prawem działaniu Urzędu Celnego w S., które skutkowało wydaniem negatywnej dla niego decyzji z dnia 7 marca 2008r w przedmiocie odmowy zatwierdzenia zmian regulaminu funkcjonowania składu podatkowego, to należy odnieść się do zgłoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia. Otóż w uzasadnieniu pozwu L. L. stwierdził, że „związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy szkodą, a wydaniem w/w decyzji przez Naczelnika Urzędu Celnego w S. jest jasny; gdyby nie wydanie w/w decyzji bez żadnej podstawy prawnej, powód miałby możliwość produkowania oleju opałowego bio hitting oil w sposób nieprzerwany i uzyskiwałby w/w dochody”. Zatem należało domniemywać, że źródła szkody powód upatruje w niekorzystnej dla siebie decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 7 marca 2008r. Z akt sprawy wynika ponad wszelką wątpliwość, że decyzja ta została powodowi doręczona w dniu 10 marca 2008r.

Zgodnie z art. 442¹ par. 1 kc – „roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (...)”. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że wystarczy powzięcie przez poszkodowanego wiadomości o samym zaistnieniu szkody, a nie o jej rozmiarach i trwałości następstw. Nie ulega wątpliwości, że z chwilą wydania decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 7 marca 2008r oraz doręczenia jej, powód L. L. miał świadomość, że bez zatwierdzenia zmiany regulaminu funkcjonowania składu podatkowego, co musiałoby być poprzedzone wprowadzeniem do niego zapisów o znakowaniu i barwieniu produktu bio hitting oil, nie będzie mógł rozpocząć produkcji i sprzedaży przedmiotowego produktu. To z kolei oznaczało utratę spodziewanych korzyści finansowych. Nie sposób zatem podzielić argumentacji powoda, że dopiero w dacie doręczenia mu decyzji Dyrektora Izby Celnej w W. z dnia 22 marca 2011r – powód dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Z tą datą powód mógł ewentualnie utwierdzić się w przekonaniu o rozmiarach i trwałości szkody, nie zaś o samym fakcie jej zaistnienia. Jak podniesiono powyżej, już w uzasadnieniu pozwu L. L. dał wyraz swojemu przekonaniu, że to właśnie decyzja Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 7 marca 2008r uniemożliwiła mu osiągnięcie spodziewanych korzyści. Należy zauważyć, że od daty decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S. do dnia wydania decyzji przez Dyrektora Izby Celnej w W. upłynęły aż 3 lata. Zdaniem powoda, źródłem decyzji z dnia 7 marca 2008r było

bezprawne działanie pracownika urzędu K. K. (1). Powód musiał mieć zatem świadomość, że to decyzja z dnia 7 marca 2008r uniemożliwia mu rozpoczęcie produkcji, a co za tym idzie utratę spodziewanych korzyści.

O ile zatem rozpatrywać roszczenie powoda L. L. na gruncie art. 417 par. 1 kc, to należałoby stwierdzić, że uległo ono przedawnieniu z dniem 10 marca 2011r.

Jak podniesiono we wstępnej części uzasadnienia, należało również rozważyć ewentualną zasadność zgłoszonego przez powoda roszczenia na gruncie art. 417¹ par. 2 kc. Otóż zgodnie z jego treścią – „jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej (...)”. Powyższy przepis modyfikuje konstrukcję zawartą w treści art. 417 par. 1 kc, w ten sposób, że dla powstania odpowiedzialności Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, koniecznym jest uzyskanie stosownego prejudykatu, stwierdzającego niezgodność z prawem działania lub zaniechania w zakresie wykonywania władzy publicznej. Należy podkreślić, że odpowiedzialność odszkodowawcza przewidziana w art. 417¹ par. 2 kc wiązać się może jedynie z decyzjami ostatecznymi i orzeczeniami prawomocnymi. Nie może zatem dojść do sytuacji istnienia równoległych trybów kontroli decyzji i orzeczeń, dlatego też wymaganie prejudykatu jest zasadne i konieczne.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że jeżeli powód upatrywał wyrządzenia przez Skarb Państwa szkody przez wydanie decyzji z dnia 7 marca 2008r, to stosownie do wymogów zawartych w art. 417¹ par. 2 kc – nie miała ona przymiotu ostateczności. Kryteria takie niewątpliwie spełniała decyzja Dyrektora Izby Celnej w W. z dnia 22 marca 2011r. I to właśnie w odniesieniu do tej decyzji, przy założeniu, że niniejsze powództwo oparte jest o treść art. 417¹ par. 2 kc, powód winien uzyskać rozstrzygnięcie o jej niezgodności z prawem. Zatem warunkiem skutecznego dochodzenia roszczenia odszkodowawczego od Skarbu Państwa, byłoby wydanie ostatecznej decyzji nadzorczej (w toku administracyjnego postępowania sądowego) stwierdzającej niezgodność z prawem lub nieważność decyzji wywołującej szkodę, w niniejszej sprawie decyzji Dyrektora Izby Celnej w W. z dnia 22 marca 2011r, ponieważ ona miała przymiot ostateczności. Do chwili obecnej powód nie uzyskał przedmiotowej decyzji nadzorczej, która stanowiłaby prejudykat otwierający drogę do ewentualnego skutecznego dochodzenia odszkodowania od pozwanego Skarbu Państwa.

Należy również stwierdzić, że analiza decyzji Naczelnika Urzędu Celnego w S. z dnia 7 marca 2008r oraz jej uzasadnienia, nie uprawnia do wniosku, aby rażąco naruszała ona prawo, lub była w oczywisty sposób wadliwa, co mogłoby zostać uznane za działanie bezprawne samo w sobie, a co za tym idzie rodzące odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa. Nie każde wadliwe działanie organu administracyjnego pierwszej instancji, skorygowane następnie przez organ drugiej instancji, może być automatycznie kwalifikowane jako działanie bezprawne, rodzące obowiązek odszkodowawczy. Jak wynika z decyzji Dyrektora Izby celnej w W. z dnia 22 marca 2011r, uchylenie decyzji organu podatkowego pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia, było wynikiem konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w znacznej części, a nadto dokonanie oceny wniosku L. L. przez przyzmat zmiany stanu prawnego, tj. wejścia w życie ustawy z dnia 6 grudnia 2008r – o podatku akcyzowym. Nie ulega przy tym wątpliwości, że nie przypisano Naczelnikowi Urzędu Celnego w S. przy wydawaniu decyzji z dnia 7 marca 2008r rażącego naruszenia prawa, lub oczywistej wadliwości wydanej decyzji.

Na marginesie jedynie należy zauważyć, że kolejną przyczyną, dla której roszczenie powoda L. L. nie zasługiwało na uwzględnienie, było nieudowodnienie wysokości dochodzonego odszkodowania. Strona pozwana zakwestionowała roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. W tych okolicznościach dalece niewystarczające było powołanie się na dokumentację księgową świadczącą o nabywaniu przez powoda przedmiotowego produktu od innych kontrahentów i odsprzedawanie go. Ocena wysokości ewentualnych utraconych dochodów wymagała uprzedniego ustalenia, czy powód rzeczywiście miał realną możliwość rozpoczęcia produkcji ekologicznego oleju opałowego z udziałem biokomponentów (bio hitting oil), jaką ilość byłby w stanie wyprodukować i w jakim okresie czasu, czy istniało zapotrzebowania na rzeczony produkt, jak kształtowały się jego ceny, czy był to produkt importowany, czy też wytwarzany był na terenie Polski przez innych producentów, jakie byłyby koszty poniesione przez powoda w

związku z rozpoczęciem produkcji tego oleju i jakie ewentualnie dochody byłby w stanie uzyskiwać z jego produkcji i sprzedaży. Należy podzielić w tym zakresie argumentację pozwanego Skarbu Państwa, że niewątpliwie ustalenie takich okoliczności wymagało wiadomości specjalnych. Powód, będący w niniejszej sprawie reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, w tym zakresie nie zainicjował w ogóle postępowania dowodowego.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Sąd Okręgowy na podstawie art. 417 par. 1 kc i art. 417¹ par. 2 kc powództwo L. L. oddalił w całości. Z kolei w oparciu o treści art. 98 par. 1 kpc Sąd orzekł o kosztach niniejszego procesu i w związku z przegraniem sprawy obciążył nimi w całości powoda.